

“L'ésser humà sembra un pensament i recull una acció. Sembra una acció i recull un hàbit. Sembra un hàbit i recull un caràcter. Sembra un caràcter i recull un destí”

Svami Sivananda

Número 1. Març del 2016

CAPÇALERA

FELICITATS, FEM 25 ANYS!

El CECAS va néixer el 1991, promoguda per totes les Càritas de Catalunya i amb el suport dels Bisbes de totes les Diòcesis i la pròpia Conferència Episcopal Tarraconense. Sorgeix de la necessitat de poder donar atenció professionalitzada a les persones amb problemes de drogodependències.

Durant aquests 25 anys, hem fet moltes coses però en queden moltes per fer ! En aquest fer diari és molt important donar valor i sentit al que fem. Crec que és un privilegi col·laborar amb aquest programa i cada dia ho ha de ser més, perquè totes les persones juntes que hi estem implicades, siguem capaces de treballar plegats, voluntaris, professionals, direcció, nois i noies, famílies, ... per reconstruir una societat que integri, que no margini, on no sigui necessari fugir de la realitat perquè la vida sigui per a tots digne de ser viscuda.

Moltes felicitats a cadascú de vosaltres que heu fet i feu possible el projecte de CECAS!

Pilar Malla. Vicepresidenta del CECAS

AQUEST MES PRESENTEM

COMUNITAT TERAPÈUTICA PER A DONES A TARRAGONA

El 2005 es va prendre la decisió de poder atendre de manera especialitzada a les dones, creant una Comunitat específica per a elles. Fou una decisió terapèutica, que rebé el suport del Patronat i representà un pas més per poder treballar per la dignitat i drets dels exclosos: les dones amb addicció com a col·lectiu vulnerable i amb necessitats específiques. Durant aquest temps s'han atès a més de 350 usuàries i les seves famílies gràcies a un equip interdisciplinari i de persones voluntàries.

La Comunitat es troba ubicada al centre de Tarragona, gràcies a la cessió de l'espai per part dels Pares Carmelites i consta de 20 places residencials, conveniades amb la Generalitat de Catalunya.

11 DE MARÇ DEL 1991 + 25 !

Formalment el CECAS es va constituir un 11 de març: aquest fou el dia que es va celebrar a cadascun dels Serveis amb totes les persones que en aquest moment en formen part: gimcana, paella, lligueta de futbol, aplaudiments, presentació de vídeos, truites de patata, carn a la brasa, ... i bufant les espelmes!. Més endavant ens trobarem tots plegats, els d'ara i els d'abans, els que hi són i els que hi han estat, els que ho fan possible, els que s'ho estimen... en breu rebreu la invitació !

LES PERSONES

FEM PALÈS QUE L'ALTRE ENS ÉS IMPORTANT !

Fa pràcticament 10 anys que la Concepció Català, recent jubilada, va iniciar un voluntariat al CECAS, que ja coneixia com a Responsable del Voluntariat de Càritas Diocesana de Barcelona: era la persona que feia d'enllaç per tal de poder incorporar noves persones voluntàries.

Primer va estar un temps a la cuina. *“Vaig venir perquè m'agradava el tipus d'atenció que veia que s'oferia al CECAS: al menjador educadors, voluntaris i nois dinaven junts!... i com a treballadora social sento que aquest ha de ser l'ideal: poder acostar-se, posar-se al lloc de l'altre, escoltar, ... horitzontalitat en el tracte,...”*

10 anys després segueix com a voluntària: és la persona que, les tardes del dijous, i juntament amb la Luci, rep, acull, atén, dona la benvinguda a les persones que venen a ser ateses. *“En aquest món rebem de tot arreu i, com a societat, hem de saber també retornar: una manera de donar és el voluntariat”.*

Gràcies pel teu temps, la teva alegria, el teu testimoniatge. Tant de bo, com tu ens transmetes, sapiguem, dia a dia *“fer més feliços als del voltant, amb petits gestos, amb detalls,.. fent palès que l'altre ens és important”.*

L'ACOMPANYAMENT TRANSFORMADOR

El text que arriba a les teves mans és una reflexió sobre l'acompanyament, pensat des de la vessant terapèutica, educativa i social del dia a dia de fer del CECAS. Aquesta manera de fer, que neix de la nostra "manera de ser", ha de possibilitar processos de canvi en les persones que participen del programa, per tal que puguin recuperar la seva autonomia i tinguin més possibilitats per inserir-se de nou a la societat. Per a aconseguir-ho, oferim atendre a les persones que realitzen el tractament en clau d'acompanyament. Pretén doncs ser una reflexió que, finalment, pugui esdevenir en una proposta metodològica per tots i cadascun dels professionals i voluntaris del CECAS.

La idea de l'acompanyament en clau social és present en diferents pràctiques professionals relacionades amb l'atenció a les persones. Si cerquem què vol dir acompanyament veurem que aquest terme es pot definir de mil i una maneres. Des de la perspectiva del CECAS ens adonarem que no tot és vàlid quan es pretén definir què s'entén per acompanyament. En la Visió de la Fundació presentem que *volem generar espais per atendre, acompanyar i tractar educativa i terapèuticament persones amb problemes addictius,... per ajudar-los a millorar la seva qualitat de vida, autonomia i benestar tenint en compte la seva realitat, potencialitats i capacitats*. L'acompanyament és caminar al costat de la persona que fa el programa, compartint una part de la seva vida, traient-nos la màscara del rol que desenvolupem, per trobar-nos amb ells des del tu a tu, oferint el nostre cor.

Sempre m'ha ressonat la definició de Susanne Bruyelles (antropòloga social) que afirma que *acompanyar és donar una nova perspectiva a la persona i a la seva història; és creure en les seves potencialitats malgrat tot; és ajudar-lo a prendre consciència i a desenvolupar-se, sigui quin sigui el seu estat actual*.

Crec que aquesta definició ens presenta aspectes diferents a tenir present alhora de realitzar la nostra intervenció amb persones que es troben en situació de risc. Pot semblar que no descobrim res de nou, però el que constatem, és que la manera de fer i ser de CECAS va en aquesta direcció, i alhora ens pot plantejar nous reptes.

1. L'acompanyament educatiu-terapèutic i social del CECAS

L'acompanyament és present en els tres grans àmbits d'intervenció en el CECAS:

L'acompanyament en l'àmbit educatiu comporta aquesta capacitat de guiar, de fer sortir de dins d'un mateix totes les seves potencialitats més autèntiques i genuïnes, que nosaltres expressem amb un altre terme molt proper al programa: el quotidià. "Acompanyar vol dir educar des de la quotidianitat" i aquesta és una manera molt potent d'acompanyar. La nostra tasca terapèutica quedaria incompleta i fragmentària si no es donés la vessant educativa que acompanya tot el procés.

L'acompanyament en l'àmbit terapèutic té a veure amb el procés de salut (deshabitució) que la persona realitza en el programa. No volem que siguin mers "pacients" ni parlar només de "patologies". Els hi volem oferir una nova perspectiva des de la deshabitució per tal de cercar nous hàbits i rutines més sanes i sanadores que els hi permetin construir un nou futur. Aquesta manera d'entendre el procés terapèutic, demana dels professionals treballar també en clau d'acompanyament.

L'acompanyament en l'àmbit social representa una forma bàsica de treballar amb les persones amb dificultats per aconseguir de nou la seva incorporació a la societat, ajudant-los a prendre consciència de tota la seva realitat i cercant vies possibilitadores i de futur des de la realitat present.

Aquests tres tipus d'acompanyament són inseparables en la manera de fer del CECAS, ACOMPANYEM PERSONES, i les persones som unitats. Cada una d'elles és única en el seu procés: busquem fer possible la seva incorporació social, ajudant-la a gestionar els conflictes i a aclarir-se amb ella mateixa. Millorar la pròpia

salut suposa sentir-se progressivament d'una altra manera (millor) i, a la vegada, és ajudar a les persones a aprendre a fer-se capaces de construir noves relacions socials positives, de gestionar positivament el seu temps i els recursos, d'inserir-se en el món laboral, etc.

2. L'acompanyant

M'agradaria posar l'accent en un aspecte comentat anteriorment: l'acompanyament des del quotidià, donant unes pistes, unes preguntes per a la vostra consideració: Som conscients que el qui acompanya ho fa des d'una part del camí de la persona i prenent la proximitat adequada, sense pretendre controlar-ho tot? La teva presència és propera als usuaris i, a la vegada, des del respecte sempre de la lliure evolució de cadascú/na? Ets Present en el grup, actuant quan cal, afrontant situacions sense esperar que es resolguin per si soles o que altres ho facin per tu? Ets una presència que intervé en el moment oportú? Ets una presència discreta, seguint ben de prop l'evolució del procés, de les decisions i dels moments de cadascú/na dels usuaris/es? Parlem d'un acompanyament que ha d'estar present fins i tot en els petits detalls del dia a dia, consolidant així tots els àmbits d'intervenció: educatiu, terapèutic i social a la vegada.

Tots entenem que no es tracta d'exercir de vigilants per evitar les equivocacions en el procés, ni d'exercir de protectors per evitar els riscos en el programa educatiu-terapèutic de les persones. Sabem també que la nostra manera de fer no és la d'un professional prescriptor de receptes i de remeis per evitar la recaiguda. Des del CECAS, entenem l'acompanyament com aquell tarannà, aquella manera de fer del terapeuta-educador que és proper (desvetlla, suscita, potencia, desenvolupa,...en definitiva: posar cor, estima) i, a la vegada, pren la distància educativa prudent que educa i guareix al pacient.

Constatem que, en alguns casos, l'acompanyament no acaba quan la persona ha estat donada d'alta del programa, sinó que continua en forma de referència. No en tots els casos és possible però sí desitjable que la persona pugui de tant en tant tornar per ratificar el seu procés i/o cercar si cal noves vies de desenvolupament.

El procés de l'acompanyament impregna tota la realitat del nostre fer. No es realitza solament a través de trobades personals i entrevistes al despatx amb el professional referent, sinó que també es porta a terme en les diferents activitats quotidianes (grups, sectors, tallers, hàbits, pis, temps de lleure, sortides,...) amb els voluntaris i professionals que intervenen. Cada un dels espai on la persona participa és una oportunitat per a l'acompanyament.

Com a persones voluntàries i professionals és important que creiem que les pròpies intervencions les fem des de la clau de l'acompanyament. No podem actuar des del dubte, la por o per la realitat de fracassos anteriors. És important el reconeixement del pacient com a persona, acceptant que té un projecte de vida que haurà de decidir i dur a terme amb ajuda i suport. Reconèixer a l'altre com a protagonista de la seva vida, donant-li eines per tal de tenir noves perspectives de la seva història, és un dels passos claus per l'acompanyament dels usuaris del CECAS.

Certament en la nostra manera de fer ja ho tenim integrat, però potser cal explicitar-ho i fins i tot es podria elaborar una proposta metodològica que ens permeti enfortir i seguir avançant en aquesta direcció.

3. El dret de ser acompanyat també com a persones voluntàries i professionals

No puc acabar aquesta reflexió sense defensar el dret que també tenim de ser acompanyats com a voluntaris i contractats. L'acompanyament és un procés que es desenvolupa tant a nivell personal com en equip, i que és el que dóna sentit i suport a tot el procés que fem cadascú de nosaltres. L'acompanyament ens fa gaudir els èxits que experimentem a la feina i que ens permeten sentir-nos útils i validats com acompanyants d'acompanyats. Ens hi atrevim?

Ferran Solé. Coordinador Tècnic del CECAS

El CECAS és promogut per:

Càritas
de Catalunya

I amb el suport de:

Banyes Nous 16, 2n. 08002 Barcelona . Telf 93 317 78 20 . Fax 93 342 89 41 .
www.cecascasfundacio.cat . info@cecascasfundacio.cat

